

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 26

Ptuj, 3. julija 1921

III. letnik

Našim naročnikom!

Med letošnjimi naročniki je dosti takih, ki dolgujejo naročnino še za leto 1919 in 1920. Prosimo, da nam pošljejo obenem z naročnino za letos tudi zapadlo naročnino, ki znaša za leto 1919 15 K in lansko leto 30 K.

Upravništvo.

Vidov dan.

V tretjič smo letos praznovali v torek 28. junija Vidov dan, spomin kosovskih junakov. Ko smo pred dvema letoma prvič slavili ta narodni praznik, smo se komaj zavedali njegovega pomena. Začeli smo se tedaj šele globlje spoznavati v naši novi kraljevini. Ko smo lani drugič slavili ta praznik, je medsebojno spoznanje že silno naraslo. Prav ob teh dneh je prestolonaslednik regent Aleksander prišel med Hrvate in Slovence, ki so ga sijajno vzprejeli, vzljubili in utrdili vezi med Srbi, Hrvati in Slovenci.

A tudi letošnji Vidov dan bo važen v vrsti Vidovih dni. Ob letošnjem Vidovem dnevu je bil položen trden kamen državni zgradbi, sprejeta je bila naša ustava.

Dobri dve leti je trajalo, predno smo si pripravili temelj za našo državno zgradbo. Ni bilo lahko to delo. Zakaj sestavni deli nove države so jako različni. Eden del, Srbi, so že bili vajeni samostojne države, ki so si jo v trdih bojih ustvarili in vzdrževali. Drugi del, Hrvati in Slovenci, so do združitve delali pod tujim gospodarjem, nesamostojno, skrbeč bolj za ohranitev svoje osebnosti, boreč se bolj proti nasilnostim gospodarjev. Osamosvojeni so bili navdušeni za svojo svobodo, ki so jo hoteli oživitvoriti vsepovsod. Ali ker niso imeli izkušenj, so se pojavile želje in načrti, ne samo različni, nego celo naravnost nasprotni.

Veliko previdnosti, modrosti in umetnosti je bilo torej treba, da se je iz različnih zahtev in mnenj ustvaril temelj, ki bodi podlaga naši skupni državni zgradbi. Ta temelj je sedaj ustvarjen. Na tem temelju je treba sedaj dalje graditi. In treba bo mnogo dolgo in vztrajnega dela, da se dovrši ta zgradba.

Vidov dan naj bi nas vsako leto opozarjal, kako vršimo to delo. Spominjali naj bi se delavci pri tej zgradbi usodnega Vidovega dne leta 1389 na Kosovem polju. Dotlej je bila srbska država mogočna in se je uspešno branila proti sovražnim sosedom svojim, ki so bili takrat isti ko sedaj. Italijani na zahodu, Madžari z Nemci na severu in proti zapadu prodirajoči Turki na vzhodu.

Dušan Silni (1331—1355) je še mogel družiti domače moči v brambo domovine. Njegovi nasledniki tega niso mogli več. Posamezni knezi in gospodarji so gledali bolj, da bi v svojih delih gospodovali čim bolj nezavisno od centralne oblasti, gledali so bolj na lastno korist, nego na skupne državne koristi, skratka: ni jim bilo za močno edinstveno državo. In ko je prišel močan nasprotnik nad državo, bili so to Turki, so mu mo-

rali podleči, dasi so se v zadnjem hipu hoteli zediniti proti njemu. Odporna sila celotnega srbskega naroda je bila na Kosovem polju strta. Turkom je bilo poslej lahko, si podvrgavati posamezne kose srbskega ozemlja.

V odvisnosti, v turški sužnosti je srbsko ljudstvo uvidelo vzrok svoje nesreče: sebičnost svojih voditeljev. Sebičnežu so lastne koristi več nego skupne. Naj jih trpi in propade sto in sto drugih, da se le njemu dobro godi, da, celo lastno mater zataji, če mu je to v prid, lastnega brata izda za Judežve groše.

Do tega spoznanja je prišlo srbsko ljudstvo, trpeč pod turškim jarmom, kose je spominjalo nesrečne bitke na Kosovem polju.

In ko mi praznujemo leto za letom Vidov dan, spominjajmo se tudi tega zla, vodečega v propast. In če se otresemo tega zla, pa podredimo osebne koristi skupnim, višjim koristim, smemo biti prepričani, da se bo dobro godilo ne le naši državi, nego tudi nam, ki baš sestavljamo to državo.

Zapisega županov ptujskega okraja dne 21. junija 1921.

(Nadaljevanje in konec.)

Preneseni delokrog občine pa obsega posle, katere vrši občina kot najnižja enota upravne oblasti.

Kako je obojni delokrog glede izvrševanja deljen med odborom, starešinstvom in županom, določuje občinski red in bi tozadevna podrobna razprava vedla predaleč. Zdi se mi potrebno v splošnem opozoriti na naloge občinskega zastopstva, predvsem radi tega, da vidite, da ta delokrog pri stvarnem razumevanju ne daje prilike ali vsaj ne potrebe za kako strankarsko udejstvovanje, temveč zahteva dožreva in zdravega razuma in spretnih ter izkušenih gospodarjev.

Od župana ter občinskega svetovalca, ki pride v položaj, da nadomestuje župana, pa zahteva njega delokrog še posebne sposobnosti. Župan mora nastopati pri opravljanju občinskih poslov tako, da ne vzbuja nezaupljivosti tudi pri največjih nasprotnikih. To je mnogokrat težavno in zahteva precejšnje spretnosti. Oni, ki si je postavil za načelo v svojem javnem delovanju, da hoče spoštovati pravico ter pripomoči pravici do veljave v vsakem slučaju in za vsako ceno, je lahko uverjen, da ga bo javnost prav ocenila ter bo zadovoljna, da mu je zaupala vodstvo javnih zadev. Ne rečem, da javnost že kar v prvem trenutku prav oceni tako delovanje, ali končno se izkaže pravica, kakor že pravi to stari slovenski pregovor.

Torej pravičnost je ona lastnost, katero si naj izbere vsak župan za glasilo v svojem javnem delovanju.

Preostaja mi še spregovoriti nekaj besed o razmerju občine do politične oblasti, o razmerju župana do okrajnega glavarja. To se mi zdi potrebno, da izginejo končno oni predsodki, ki spadajo v našo žalostno preteklost in ki so danes brezdvomno neopravičeni.

Med navzočimi vidim celo vrsto županov in svetovalcev, ki so že v minuli dobi izvrševali

svoje občinske funkcije in katere lahko pozdravim kot stare znance. Tem je iz prakse kaj dobro znano, da dajejo občinski posli mnogo povoda za stike z oblastjo. Mnogokrat ti stiki za župana niso posebno prijetni, ker se jim nalagajo posli, kojih izvršitev zahteva mnogokrat precejšnjih žrtv v vsakem oziru, da, celo samozatajevanja. Zato bodo oni, ki prevzamejo na novo funkcije predstojnika, prav skoro spoznali, da niso prevzeli le časti obč. predstojnika, temveč tudi vsa bremena, ki ne spadajo vsikdar k sladkostim. Rad vam pritrdim, da vodstvo občinskih poslov ni nikdar igrača, temveč zahteva mnogo resnosti, pa kakor rečeno tudi žrtv. Če to povdarjam, vam nočem znabiti jemati poguma za delo, temveč storim to radi tega, da veste, da se kot predstojnik vaše nadrejene oblasti zavedam težav, s katerimi se morate pri izvrševanju naših nalog boriti. Radi tega vas pa prosim, da pri vsem tem vršite svoje dolžnosti vestno v zavesti, da se vaše delovanje pravilno ocenjuje in težave upoštevajo. Imejte torej zaupanje do oblasti in bodite prepričani, da nam je na tem ležeče, da vaše stališče in delovanje po možnosti olajšamo. Ne mislite, da je med nami in vami velik prepad, ampak bodite uverjeni, da si želimo čim najbolj ozkih vezi in stikov, da se spoznavamo in lahko drug drugega opozorimo za nedostatke, ki so neizogibni ter se dajo odpraviti ali vsaj raztolmačiti. Obrnite se torej z zaupanjem v vsakem slučaju do nas in spoznali bode, da naši interesi niso nikakor protivni, saj smo si postavili vsi nalogo, služiti splošnosti, služiti narodu in naši ujedinjeni državi. Če bomo imeli to pred očmi in si bomo vedno svesti, da uradniki, ki opravljajo javne posle, niso tujci, temveč domačini, ki so izšli iz naroda in tvorijo del naroda, bo minula iz prejšnje dobe podedovana nezaupljivost napram uradom, zlasti napram politični oblasti, ki ima največ posla z narodom in priliko istemu služiti.

Če vas prosim, da v tem smislu delujete tudi med prebivalstvom ter odstranite med narodom predsodke, ki se od gotovih krogov zbujaajo z namenom izpodkopavati avtoriteto oblasti in ugled njenih predstaviteljev, storim to edino iz nagiba, ker želim, da bi se nikomur ne posrečilo, zmanjšati uspehov medsebojnega vzajemnega delovanja, katero mora roditi najlepše sadove ne le za občane in občino sploh, temveč za celokupen jugoslovanski narod in našo ujedinjeno državo.

V tem znamenju vas kot občinske funkcijonarje najiskrenejše pozdravljam in vam želim iz prijateljskega srca, da bi bilo vaše delovanje v občini venčano z obilnim uspehom.

Ne pozabite pa nikdar na zvestobo, katero ste obljubili danes Njega Veličastvu kralju in Njega Veličastvu prestolonasledniku, katerima zakličimo iskren „Živio!“

Najnovejši vesti.

Atentat na regenta. Ko se je sredo po prisegi na ustavo vračal regent Aleksander, je bila vržena proti njegovemu vozu bomba. Regent je ostal nepoškodovan, ranjenih je 10 oseb.